NO BIZANTIEŠU ROKRAKSTIEM

Sibillas sapņu grāmata

Ko vēsta tavi sapņi

Mīlestība · bagātība · ceļi · nākotne

PAREĢE SIBILLA · PRAVIETIS DANIĒLS · PILNS TULKOJUMS

GUDRĪBAS GRĀMATAS

Sibillas sapņu grāmata

Ko vēsta tavi sapņi: mīlestība, bagātība, ceļi un nākotne

Pareģes Sibillas sapņu panti un pravieša Daniēla sapņu grāmata — vairāk nekā 580 sapņu un to nozīme, kā tos skaidroja Bizantijā. Pilns tulkojums no grieķu valodas ar vērēm, priekšvārdu, rādītāju pēc vēlmēm un komentāriem

BlusaBooks · MMXXVI

Tulkojums, vēres, priekšvārds, rādītājs un komentāri © 2026 SIA "Blusa Entertainment".

Avoti: «Sibillas sapņu grāmata» (Ὀνειροκριτικὸν τῆς Σιβύλλης) pēc rokraksta BnF Supplément grec 654, ff. 221v–223r (Minoīda Minas noraksts, 19. gs.), salīdzināta ar Astrampsiha sapņu grāmatu N. Rigault izdevumā (Parīze, 1603); «Pravieša Daniēla sapņu grāmata» pēc F. Drexl izdevuma no rokraksta Vat. Pal. gr. 319 (Byzantinische Zeitschrift 26, 1926); teksti — publiskais domēns. Rokrakstu un iespiedumu attēli grāmatā nav ievietoti. Grāmata ir vēsturisks avots: sapņu tulkojumi un veselības apgalvojumi atspoguļo bizantiešu priekšstatus, nevis padomu vai solījumu.

BLUSABOOKS · MMXXVI

SATURS

Priekšvārds 5

Sibillas sapņu grāmata 7

Ko tu dari sapnī 7 Ķermenis un mīlestība 8 Prāts, tērpi un ceļš 8

Debesis un zīmes 9 Pērles, piens, ūdens un vīns 9 Kur tu sēdi un ej 10

Ko tu ēd un dzer 10 Ko tu turi rokās 11 Zvēri un putni 11 Eļļa un jūra 12

Pravieša Daniēla sapņu grāmata 13

A — alfa 13 B — beta 16 Γ — gamma 18 Δ — delta 19

E — epsilons 20 Z — dzeta 23 H — eta 23 Θ — teta 24 I — jota 25

K — kapa 26 Λ — lambda 29 M — mī 30 N — nī 31 Ξ — ksī 32

O — omikrons 32 Π — pī 34 P — rō 35 Σ — sigma 35 T — tau 35

Υ — ipsilons 36 Φ — fī 36 X — hī 36 Ψ — psī 37 Ω — omega 37

Ko tu gribi zināt? Rādītājs 38

Pēc vēlmēm 38

Sapņu tēli no A līdz Ž 41

Komentāri 53

PRIEKŠVĀRDS

Ko vēstīja tavs sapnis? Bizantijā uz šo jautājumu atbildēja nevis ar minējumiem, bet ar grāmatām. Sapni uzskatīja par vēsti, kas jāprot izlasīt: vai gaida peļņa vai zaudējums, gods vai kauns, mīlestība vai šķiršanās, tāls ceļš vai briesmas no ienaidnieka. Lai to zinātu, nakts ainu meklēja sapņu grāmatā — kā vārdnīcā. Šajā grāmatā ir divas šādas «atslēgas», kas ilgi glabājās grieķu rokrakstos: pareģes Sibillas sapņu panti un pravieša Daniēla sapņu grāmata. Kopā tajās ir vairāk nekā 580 sapņu un to nozīme.

Sibillas sapņu grāmata. Sibillas senajā pasaulē bija pareģes, kas runāja dievu vārdā; viņu pareģojumus godāja grieķi, romieši un vēlāk arī kristīgā Bizantija. Mūsu pirmā daļa saucas «Sibillas sapņu skaidrotājs jambiskos pantos». Katrs sapnis ir viena dzejas rinda — aina un tās nozīme. Teksts saglabājies rokrakstā, kas tagad glabājas Francijas Nacionālajā bibliotēkā Parīzē (Supplément grec 654, lapas 221v–223r). Šo sējumu 19. gadsimtā norakstīja grieķu zinātnieks Minoīds Minas. Rakstvedis pantus saskaitīja un beigās atzīmēja «99 panti»; mēs salasījām 98.

Tulkojot atklājām, ka gandrīz visi Sibillas panti — 97 no 98 — ir tie paši, kas «Astrampsiha sapņu grāmatā». To mūsu sērijā jau esam izdevuši grāmatā «Bizantiešu sapņu un likteņa orākuls». Atšķiras secība: tur panti sakārtoti pēc alfabēta, bet Sibillai — pēc tēmām (ko tu sapnī dari, tavs ķermenis un mīlestība, tērpi, debesis, ūdens un vīns, dzīvnieki, jūra). Atšķiras arī dažas nozīmes. Visspilgtākais piemērs: Astrampsiham purpura tērps vēsta ilgu slimību, bet Sibillai — varu. Tematiskās virsrakstu rindas pantu grupām esam pielikuši mēs. Īsus, viegli iegaumējamus pantus pārrakstīja atkal un atkal un piedēvēja dažādiem gudrajiem. Tie paši panti sastopami arī ar patriarha Nikefora vārdu un pat iestarpināti Daniēla sapņu grāmatā.

Pravieša Daniēla sapņu grāmata. Otrā, lielākā daļa ir sapņu grāmata, ko rokraksti piedēvē pravietim Daniēlam. Bībelē viņš izskaidroja Babilonas ķēniņa Nebukadnecara sapņus (Daniēla grāmata, 2. un 4. nodaļa), tāpēc viņa vārds kļuva

par labāko sapņu tulka zīmi. Viduslaikos Daniēla sapņu grāmatas bija izplatītas visā Eiropā: grieķu, latīņu un citās valodās. Mūsu sērijā jau ir latīņu «Daniēla sapņu grāmata» ar 143 sapņiem grāmatā «Akmeņu spēks un sapņu nozīme». Šī ir daudz plašāka grieķu redakcija: 486 sapņi grieķu alfabēta secībā, no eņģeļiem un zibeņiem līdz zivīm, gredzeniem, kāzām, pirtīm un ķeizaram.

Avoti. Sibillas pantus tulkojām tieši no Minas noraksta. Vietās, kur viņa rokraksts nav droši salasāms, salīdzinājām ar Astrampsiha pantiem Nikolā Rigo izdevumā (Parīze, 1603). Katrā šādā vietā to norādām vērē. Daniēla sapņu grāmata tulkota pēc vācu bizantologa Franca Dreksla (Franz Drexl, 1885–1951) izdevuma žurnālā «Byzantinische Zeitschrift» (1926). Drekslis tekstu publicēja pēc Vatikāna bibliotēkas rokraksta Palatinus graecus 319, kas rakstīts ap 1500. gadu. Rokrakstā starp Daniēla sapņiem bija iestarpināti 101 Nikefora un Astrampsiha panti; Drekslis tos izlaida, un arī mūsu tulkojumā to nav. Visi teksti ir publiskais domēns. Rokrakstu un iespiedumu attēli grāmatā nav ievietoti.

Kā lietot šo grāmatu. Katram sapnim ir numurs: «S» — Sibillas pants, «D» — Daniēla sapnis. Daniēla sapņi sakārtoti pēc grieķu alfabēta, tāpēc grāmatas beigās ir rādītājs. Tajā sapni var atrast divējādi: pēc vēlmes, ko gribi uzzināt (mīlestība, bagātība, gods, ceļi, veselība), un pēc sapņa tēla no A līdz Ž. Bieži nozīme ir pretēja ainai: kas sapnī raud, tas priecāsies, bet kas smejas — bēdāsies. Dažreiz tā izriet no grieķu vārdu skanējuma. Tādas vārdu spēles latviski nevar atdarināt, tāpēc tās paskaidrotas vērēs.

Tulkojām sapni pa sapnim, neko nemīkstinot. Šie teksti atklāti runā par miesu, naudu, nāvi, vergiem un laulības pārkāpšanu, jo tāda bija viņu laikmeta valoda. Netulkojām tikai četrus sapņus par tuvību ar ģimenes locekļiem un mirušajiem; to vietas tekstā ir atzīmētas. Skaidrojumi doti vērēs, bet grāmatas beigās komentāros parādīts, ko šīs grāmatas solīja un kas aiz tām slēpjas.

Šī ir vēsturiska grāmata. Tā rāda, kā bizantieši lasīja sapņus. Tā nav pareģojums, nesola rezultātus un neaizstāj ārstu. Bet katrs, kas to atver, var darīt to pašu, ko viņi pirms daudziem gadsimtiem: atcerēties savu nakts sapni, atrast tā zīmi un padomāt, ko tā vēsta.

SIBILLAS SAPŅU GRĀMATA

Mūsdienu ilustrācija

Sibillas sapņu skaidrotājs jambiskos pantos[1].

Ko tu dari sapnī

S1 Ja sapnī runā — šis sapnis ir patiess.

S2 Kustēties gausi — tas taisa ceļus nelaimīgus.

S3 Lidot ir labi: tā ir laba darba zīme.

S4 Kas sapnī smejas, tam būs smags gars.

S5 Kas sapnī raud, tas noteikti būs ļoti priecīgs.

1 Jambs — sengrieķu pantmērs; katrs pants ir viena divpadsmitzilbju rinda (jambiskais trimetrs). Tulkojumā panti doti prozā.

S6 Ēst kopā ar ienaidniekiem — tas ved uz izlīgumu.

S7 Kas sapnī nomirst, tam būs smags gars.

S8 Ja kāds tevi kvēpina ar vīraku, šis sapnis ir rūgts.

S9 Ja redzēsi sevi sirmgalvi, tev būs gods[1].

S10 Skriet sapnī — tas dara laimi stipru.

Ķermenis un mīlestība

S11 Mazgāt rokas — tas rāda atbrīvošanos no rūpēm.

S12 Mazgāt kājas — tas rāda atbrīvošanos no rūpēm.

S13 Tīrīt stopu[2] — tas rāda atbrīvošanos no rūpēm.

S14 Nogriezt matus — tas rāda zaudējumu darīšanās.

S15 Bet ja mati izkrīt — tas nes lielas briesmas.

S16 Redzēt savu miesu baltu — ļoti labvēlīgi.

S17 Ja miesa kļūst melna — bērniem tas nav labi.

S19 Ļoti labi ir savīties apskāvienā ar mīļāko vīru.

S20 Bet visas miesīgās savienošanās nes ilgas pūles.

S21 Skūpstīt un raudzīties[3] — tas modina kaujas ar ienaidniekiem.

S22 Ja kājas ir platas, tas vēsta bēdas.

S23 Ja kājas nocirstas, nesāc nekādu ceļu.

S24 Ja miesa tev piepūšas, tu būsi ļoti bēdīgi slavens[4].

Prāts, tērpi un ceļš

S25 Ja prāts tev pacēlies, zini: būs jādzīvo svešā zemē.

---

1 Grieķu vārdu spēle: γέρων «sirmgalvis» — γέρας «goda dāvana».

2 Stopa — koka vai akmens trauks graudu grūšanai ar piestu.

3 Grieķu φιλεῖν nozīmē gan «skūpstīt», gan «mīlēt». Citā norakstā (Astrampsiha grāmatā) ir tikai «skūpstīt».

4 Rakstvedis malā paskaidro retāko vārdu πρήθω — «piepūst», «uzpūst».

PRAVIEŠA DANIĒLA SAPŅU GRĀMATA

Mūsdienu ilustrācija

Ar svēto Dievu — svētā pravieša Daniēla[1] sapņu skaidrotājs alfabēta secībā.

A — alfa

D1 Redzēt statujas — tas vēsta draugus un mīļus ļaudis.

D2 Redzēt sudrabu vai zeltu — tas rāda kavēkli darīšanās.

D3 Redzēt mākoņainas debesis — tas rāda kavēkli darīšanās.

1 Pravietis Daniēls Bībelē skaidroja Babilonas ķēniņa Nebukadnecara sapņus; tāpēc Bizantijā viņam piedēvēja vairākas sapņu grāmatas.

D4 Redzēt sudraba vai zelta traukus vai tiem pieskarties — tas vēsta zaudējumus.

D5 Uzkāpt jebkurā vietā — tas vēsta labu.

D6 Ar zirgiem ātri uzjāt augstumā — vergiem tas vēsta brīvību, bet visiem citiem labu.

D7 Redzēt sevi ar nocirstu galvu — tas nozīmē atbrīvoties no lielām pūlēm.

D8 Izlēkt no kuģa krastā — tas nozīmē pārcelties no savas vietas citur.

D9 Raudzīties lejup no augstuma — tas rāda draudzības savienību, un turklāt stipru.

D10 Nokāpt no augstuma — tas visiem ir draudīgi.

D11 Redzēt bērnu kļūstam par sirmgalvi — tas vēsta noguldītas mantas zudumu.

D12 Redzēt zibeņus — tas vēsta negaidītu peļņu.

D13 Redzēt sevi basām kājām — tas rāda zaudējumu.

D14 Izģērbties — slimajiem tas ir labi[1], bet citiem ļauni.

D15 Redzēt brāli vai māsu, vai kādu no saviem tuviniekiem mirušu — tas rāda dzīves pagarinājumu.

D16 Upurēt gaili ir labi, tikai ne nožņaugtu[2].

D17 Redzēt gaiļus dziedam — tev piepildīsies kas ļoti mīļš.

D18 Redzēt zvaigznes — tas vēsta priecīgu sacensību.

D19 Redzēt sevi bez jostas — tas rāda sirds smagumu.

D20 Redzēt kādu bez iemesla saslimušu — tas vēsta sirds smagumu.

D21 Lauzt savu doto vārdu — tiem, kam ir darīšanas, tas ir labi, bet citiem nelabvēlīgi.

D22 Redzēt sevi mēmu — tas vēsta lielu prieku.

D23 Ja ērkšķis ataug no jauna — tas rāda ienaidnieku sacelšanos.

---

1 Viduslaiku priekšstats; nav ārstēšanas ieteikums.

2 Nožņaugta, nenokauta dzīvnieka gaļu kristiešiem aizliedza jau apustuļi (Apustuļu darbi 15:29).